

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ЧЕТВЪРТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО П.М. срещу БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 49669/07)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

24 януари 2012 г.

Решението става окончателно при обстоятелствата по член 44, § 2 на Конвенцията. Може да бъде предмет на редакторска преработка.

По делото „П.М. срещу България“,

Европейският съд по правата на човека (Четвърто отделение), на заседание в състав:

Лех Гарлицки, *Председател*,
Давид Тор Бьоргвинсон,
Пайви Хирвела,
Леди Бианку,
Здравка Калайджиева,
Небойша Вучинич,
Винсент А. Де Гаetano, *съдии*,

и Лоурънс Ърли, *Секретар на отделението*,

След като заседава при закрити врата на 4 януари 2012 г.,
постанови следното решение, прието на указаната по-горе дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е заведено по жалба (№ 49669/07) срещу Република България, подадена в Съда на основание на член 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията“) от българската гражданка, г-жа П.М. („жалбоподателката“), на 25 октомври 2007 г.

2. Жалбоподателката е представляван от г-н В. Василев, адвокат, практикуващ в София. Българското правителство („Правителството“) е представлявано от неговия Представител, г-жа М. Коцева, от Министерство на правосъдието.

3. Жалбоподателката твърди по-специално, че разследването за сексуални престъпления, на които тя е била жертва, е било неефективно и че тя не е разполагала с ефективно вътрешноправно средство за защита в това отношение.

4. На 29 септември 2010 г. Председателят на Пето отделение на Съда решава да даде уведомление за жалбата на Правителството и да предостави на жалбоподателката анонимност (член 47, § 3 от Правилника на Съда). Също така е взето решение за едновременно произнасяне по допустимостта и съществото на жалбата (член 29, § 1). Впоследствие, след реструктурирането на съставите на Съда на 1 февруари 2011 г., делото е прехвърлено на Четвърто отделение.

ОТНОСНО ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателката е родена през 1977 г. и живее в Стара Загора.

1. Събитията от 29 март 1991 г.

6. Съгласно решението от 30 ноември 2005 г. на Районен съд – Стара Загора, следобед на 29 март 1991 г., жалбоподателката, тогава на тринадесет години, е поканена на парти в дома на г-н Т.З. В апартамента има няколко души – млади хора. След известно време г-н Д.И., по това време на седемнадесет години, завежда жалбоподателката в отделна стая и я заплашва, след което я изнасилва. След това той излиза и в стаята влиза г-н Т.З., който е на двадесет и една години. Той удря жалбоподателката и се опитва да я изнасили, но е прекъснат от майка му, която звъни на вратата. Г-н Т.З. моли жалбоподателката и другите гости да напуснат.

7. Жалбоподателката казва на родителите си, че е била изнасилена и те я завеждат на лекар и информират полицията.

8. В експертно заключение от същата дата двама експерти от Военно-медицинският институт в Стара Загора установяват, че е налице нараняване на химена на жалбоподателката и че тя има няколко натъртвания по главата си.

2. Досъдебно разследване

а) Предварителна проверка

9. На 4 април 1991 г. майката на жалбоподателката подава писмено оплакване пред полицейските органи срещу г-н Т.З. и г-н Д.И.

10. Полицията извършва проверка, в хода на която взема показания от жалбоподателката, г-н Т.З. и г-н Д.И. Двамата заподозрени дават своите адреси.

б) Образуване на наказателно производство

11. На 27 януари 1992 г. Районна прокуратура – Стара Загора образува наказателно производство срещу г-н Т.З. и г-н Д.И.

12. На 9 април 1992 г. г-н Т.З. е обвинен в опит за квалифицирано изнасилване и му е наредено да не напуска града до приключване на наказателното производство срещу него. На същия ден следователят разпитва него, жалбоподателката и един свидетел.

13. В писмо от 10 април 1992 г. следователят иска от полицията да установи пълните имена и адреси на четирима свидетели.

в) Прекъсване на производството

14. На 28 април 1992 г. следователят установява, че г-н Д.И. не се е явил пред него, въпреки че е бил надлежно призован, и че местонахождението на определени свидетели е неизвестно. Той предлага наказателното производство да бъде спряно. С постановление от 24 ноември 1992 г. районният прокурор прекъсва наказателното производство срещу г-н Т.З. и г-н Д.И. на основание, че местонахождението на последния е неизвестно.

15. Не е налице информация относно това дали властите са предприели каквито и да било стъпки за намиране на съответните лица.

г) Възобновяване на производството и допълнително разследване

16. В доклад от 8 септември 2000 г. полицейски служител заявява, че г-н Д.И. е намерен. Посоченият в доклада адрес е същият като дадения от г-н Д.И. в писменото му обяснение от 1991 г. В свидетелско показание от 8 септември 2000 г. г-н Д.И. казва, че той не е променял местожителството си и никога не е бил призоваван от следователя.

17. На 19 декември 2000 г. районният прокурор възобновява наказателното производство срещу г-н Т.З. и г-н Д.И.

18. В писмо от 26 февруари 2001 г. следователят моли районния прокурор да удължи срока на разследването с шест месеца, заявявайки, че работата по делото не е приключила навреме поради ангажиментите му с други дела. На 19 март 2001 г. районният прокурор дава двумесечно удължаване.

19. В писмо от 28 юни 2001 г. районният прокурор нарежда на следователя да предприеме спешни мерки за приключване на разследването, уведомявайки го, че делото ще бъде обект на специално наблюдение.

20. На 5 ноември 2002 г. г-н Д.И. е обвинен в квалифицирано изнасилване и му е наредено да не напуска града до приключване на наказателното производство срещу него. На 14 ноември 2002 г. той е разпитан пред съдия.

21. В периода между 7 ноември и 5 декември 2002 г. следователят разпитва дванадесет свидетели и назначава две вещи лица, които да извършат психиатрична и психологическа оценка на г-н Т.З., г-н Д.И. и жалбоподателката, както и медицински експерт, които – въз основа на документите по делото, потвърждават заключенията на медицинския доклад от 29 март 1991 г.

22. Резултатите от предварителното разследване са съобщение на г-н Т.З. и г-н Д.И. на 4 март 2003 г.

23. На 6 март 2003 г. следователят приключва разследването и препраща преписката на районния прокурор с препоръка двамата обвиняеми да бъдат предадени на съд.

д) Първото прекратяване на наказателното производство и частичното му възобновяване

24. В постановление от 30 септември 2003 г. районният прокурор прекратява наказателното производство срещу г-н Д.И. като погасено по давност. Той установява, че спрямо него се прилага по-кратък давностен срок, тъй като е бил малолетен към момента на извършване на престъплението.

25. В постановление от 29 март 2004 г. районният прокурор прекратява наказателното производство срещу г-н Т.З., намирайки, че обвиненията срещу него не са доказани и би било практически невъзможно да се съберат каквито и да било нови доказателства с оглед на изтеклия период след събитията.

26. След жалба от жалбоподателката, на 20 април 2004 г. Районен съд – Стара Загора отменя постановлението от 29 март 2004 г. и възобновява производството срещу г-н Т.З. Той установява, че районният прокурор е следвало да нареди очни ставки на свидетелите.

27. На 30 април 2004 г. районният прокурор връща делото на следователя за допълнителна проверка.

28. В периода от 7 до 11 юни 2004 г. следователят извършва четири очни ставки на свидетели.

29. Представена е втора психиатрична и психологическа експертиза по отношение на жалбоподателката на 22 юни 2004 г. Експертизата потвърждава, че жалбоподателката е била в състояние да разбере събитията от 29 март 1991 г. и че не е била в състояние ефективно да се противопостави на психическото и физическото насилие срещу нея. Малко вероятно е жалбоподателката да е дала показания под влиянието на своите родители.

30. На 9 юни 2004 г. следователят нарежда извършването на експертиза на дрехите, които се твърди, че са носени от жалбоподателката в деня на инцидента, както и на други вещи. Изготвени са няколко експертни заключения в периода от 16 до 22 юни 2004 г.

31. На 25 юни 2004 г. резултатите от предварителното разследване са представени на г-н Т.З. На същата дата следователят приключва разследването и предава делото на районния прокурор с препоръка г-н Т.З. да бъде съден за опит за изнасилване.

е) Второто прекратяване на наказателното производство и неговото възобновяване

32. На 19 юли 2004 г. районният прокурор още веднъж прекратява наказателното производство срещу г-н Т.З. поради липса на преки доказателства.

33. След жалба на жалбоподателката, на 25 август 2004 г. Окръжна прокуратура – Стара Загора потвърждава постановлението от 19 юли 2004 г. Жалбоподателката обжалва на по-горна инстанция.

34. В постановление от 21 септември 2004 г. Пловдивска апелативна прокуратура отменя постановленията от 25 август 2004 г., 19 юли 2004 г. и 30 септември 2003 г. (виж параграф 24 по-горе) и изпраща делото обратно на районния прокурор за допълнително разследване. На районния прокурор е разпоредено да наблюдава делото и да се погрижи за законното и навременно приключване на разследването в срок от два месеца. Решението посочва по-нататък, че разказът на жалбоподателката за събитията е подкрепен от редица косвени доказателства и че давностният период за преследването на г-н Д.И. не е изтекъл, тъй като са налице доказателства за съучастие между двамата обвиняеми, което е засегнало правната квалификация на обвиненията.

35. На 5 октомври 2004 г. районният прокурор изпраща делото обратно на следователя с указания да събере допълнителни доказателства в срок от тридесет дни. На 8 ноември 2004 г. този срок е удължен с тридесет дни.

36. В писмо от 3 януари 2005 г. районният прокурор указва на следователя да му изпрати делото във възможно най-кратък срок. В бележка от 12 януари 2005 г. районният прокурор заявява, че е постигнал споразумение със следователя делото да бъде изпратено до 31 януари 2005 г.

37. Очната ставка между жалбоподателката и г-н Т.З. е извършена на 17 януари 2005 г.

38. На 18 януари 2005 г. жалбоподателката е разпитана пред съдия.

39. На 21 януари 2005 г. г-н Д.И. и г-н Т.З. са обвинени в квалифицирано изнасилване и съответно опит за квалифицирано изнасилване, извършени в съучастие, и им е наредено да не напускат града преди приключване на наказателното производство. Те са разпитани същия ден.

40. Направена е очна ставка между жалбоподателката и г-н Д.И. и са разпитани двама свидетели пред съдия между 24 и 26 януари 2005 г.

41. Експертно заключение относно скъсване на дънките, които се твърди, че са носени от жалбоподателката на датата на инцидента, е представено на 31 януари 2005 г.

42. Резултатите от предварителното разследване са съобщени на г-н Д.И. и г-н Т.З. съответно на 2 и 3 февруари 2005 г.

43. На 9 февруари 2005 г. следователят приключва разследването и препраща делото на районния прокурор с мнение г-н Д.И. и г-н Т.З. да бъдат предадени на съд по обвиненията.

3. Процесът

44. Обвинителен акт срещу двамата обвиняеми е внесен в Районен съд – Стара Загора на 22 февруари 2005 г.

45. Две заседания, насрочени за 14 април и 22 юни 2005 г., са отложени, тъй като единият обвиняем и адвокатът на другия обвиняем се разболяват.

46. Заседанието се провежда на 11 юли 2005 г. Жалбоподателката е конституирана в производството като тъжител. Тя не завежда граждански иск.

47. На 12 октомври и 30 ноември 2005 г. районният съд провежда заседания. Обвиняемите не се позовават на давностен срок, а молят съда да постанови решение.

48. В решение от 30 ноември 2005 г. районният съд осъжда г-н Д.И. за квалифицирано изнасилване, но го освобождава от отговорност и наказание. Мотивира се с това, че въпреки че г-н Д.И. не пледира давност, последната все пак е абсолютна пречка пред наказването му. Освен това той осъжда г-н Т.З. за опит за квалифицирано изнасилване и го осъжда на три години лишаване от свобода. Той констатира, че дългият период, изтекъл от момента на изнасилването, представлява смекчаващо вината обстоятелство, което трябва да бъде взето предвид при определяне на наказанието му. Съдът оправдава двамата обвиняеми по обвиненията в съучастничество.

49. След жалби на жалбоподателката, районният прокурор и г-н Т.З. на 20 октомври 2006 Окръжен съд – Стара Загора потвърждава решението от 30 ноември 2005 г. по отношение на г-н Д.И. Тази част от решението не подлежи на обжалване и става окончателна.

50. Освен това окръжният съд прекратява наказателното производство срещу г-н Т.З. като погасено по давност, установявайки, че междувременно е изтекла давността за неговото преследване.

51. На 18 май 2007 г. адвокатът на жалбоподателката е информиран за решението и за правото на жалбоподателката да обжалва прекратяването на наказателното производство срещу г-н Т.З. Жалбоподателката не обжалва.

II. РЕЛЕВАНТНО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

52. Съгласно Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., който е в сила към въпросния момент и до 2006 г., както и постоянната практика на Върховния касационен съд, съдилищата трябва да прекратят наказателното производство при изтичането на законово установения давностен срок. Въпреки това обвиняемият би могъл да поиска продължаването им (член 21). В такъв случай съдът би могъл да го намери за виновен, но не би могъл да го накаже (член 303).

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕНОВЕ 3 И 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

53. Жалбоподателката се оплаква, че разследването на сексуалните престъпления, чиято жертва е тя, е неефективно и че тя не е разполагала с ефективно вътрешноправно средство за защита в това отношение. Тя се позовава на членове 3, 8 и 13 от Конвенцията.

54. Като взема предвид естеството и съществото на оплакванията на жалбоподателката по настоящото дело, Съдът счита, че надлежното правно характеризирание на оплакванията е процесуалният аспект на членове 3 и 8 от Конвенцията, които гласят следното:

Член 3

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание.“

Член 8 § 1

„Всеки има право на неприкосновеност на личния... си живот.“

A. Допустимост

1. Компетентност *ratione temporis*

55. Въпреки че Правителството-ответник не е повдигнало възражение относно *ratione temporis* компетентността на Съда, този въпрос все пак трябва да бъде разгледан от Съда (виж *Blečić v. Croatia* [GC], no. 59532/00, §§ 63 и сл., ECHR 2006-III).

56. Съдът е заявил, че процесуалното задължение да бъде извършено ефективно и своевременно разследване по член 2 е еволюирало в отделно и автономно задължение, което може да обвърже Държавата, дори когато въпросното действие е извършено преди решаващата дата (виж *Šilih v. Slovenia* [GC], no. 71463/01, § 159, 9 април 2009 г.). За да влезе в сила това процедурно задължение, значителна част от следствените действия, изисквани от тази разпоредби, са или трябва да бъдат предприети след решаващата дата (*нак там*, § 163). Впоследствие Съдът е прилагал този принцип спрямо дела, които се отнасят за смъртни случаи по вина на частни лица (виж *Lyubov Efimenko v. Ukraine*, no. 75726/01, § 63, 25 ноември 2010; и *Frändes v. Romania* (dec.) no. 35802/05, 17 май 2011 г.). Освен това, по делото *Tuna v. Turkey* (no. 22339/03, § 58, 19 януари 2010 г.) и по делото *Stanimirović v. Serbia* (no. 26088/06, § 28, 18 октомври 2011 г., което все още не е окончателно), той продължава да поддържа тезата,

че принципите, установени в делото *Šilih*, се прилагат и спрямо процедурното задължение да бъде извършено разследване по член 3.

57. В настоящия случай, въпреки че сексуалните престъпления срещу жалбоподателката са извършени през 1991 г., преди влизането в сила на Конвенцията по отношение на България на 7 септември 1992 г., повечето от процесуалните действия са предприети след тази дата (виж параграфи 9–51 по-горе).

58. С оглед на горното, Съдът установява, че твърдяното процесуално нарушение на член 3 попада във времевата компетентност на Съда и че поради това той е компетентен да разгледа тази част от жалбата. Вярно е, че в настоящото дело жалбоподателката се позовава също така на член 8 и че по делото *М.Ч. срещу България* (по. 39272/98, ECHR 2003 г.-XII) Съдът се позовава също така на член 3 и на член 8, установявайки, че има задължение за Държавите да приемат наказателноправни разпоредби, които ефективно наказват изнасилването и да ги прилагат на практика чрез ефективно разследване (виж §§ 148–153 от това решение). Посочвайки, че по настоящото дело оплакванията на жалбоподателката са ограничени до ефективността на разследването и че член 3 предвижда достатъчно правно основание за задължението на Държавата да проведе разследване на тежки престъпления срещу физическата неприкосновеност на лицето, Съдът счита, че не е необходимо при конкретните обстоятелства на настоящото дело да реши дали времевата му юрисдикция се простира, в положение като настоящото, и по отношение на въпроси по член 8. Поради това той ще се ограничи до решение дали събитията, настъпили след влизането в сила на Конвенцията по отношение на България, разкриват нарушение на член 3 в неговия процесуалноправен аспект (виж *Tuna*, цитирано по-горе, § 63).

2. Изчерпване на вътрешноправните средства за защита и заключение за допустимостта

59. Съдът отбелязва, че жалбоподателката не е обжалвала решението на Окръжния съд от 20 октомври 2006 г. за прекратяване на наказателното производство срещу г-н Т.З. като погасено по давност (виж параграф 51 по-горе). Независимо от това, с оглед на ясното национално законодателство и практика за давностния срок (виж параграф 52 по-горе), не изглежда една касационна жалба на жалбоподателката да би предложила каквито и да било перспективи за различен изход. Поради това Съдът счита, че оплакването по член 3 не може да бъде отхвърлено поради неизчерпване на вътрешноправните средства за защита.

60. Освен това отбелязва, че оплакването по член 3 не е явно необосновано по смисъла на член 35, § 3, буква а) от Конвенцията и не

е недопустимо на каквито и да било други основания. Поради това то трябва да бъде обявено за допустимо.

Б. По съществото

1. Доводи на страните

61. Жалбоподателката заявява, че въпреки че е жертва на тежко сексуално посегателство на ранната 13-годишна възраст, властите ненужно са забавили събирането на доказателства с повече от десет години, като по този начин са възпрепятствали установяването на истината и наказването на извършителите. Тя се оплаква всъщност, че не е имало ефективно официално разследване на престъпленията, засягащи нейната лична неприкосновеност, на които тя е била жертва.

62. Правителството заявява, че оставя на Съда да прецени дали е бил нарушен член 3. То признава, че по време на досъдебния етап производството е било спряно за значителен период. Въпреки това то твърди, че властите са провели задълбочено и внимателно разследване и че не са настъпили забавяния по време на процеса.

2. Оценката на Съда

63. Съответните принципи относно задължението на Държавата по член 3 от Конвенцията да разследва дела за малтретиране и по-специално за сексуално насилие, извършено от частни лица, са посочени в *М.Ч.*, цитирано по-горе, §§ 148–153.

64. Що се отнася до изискванията на Конвенцията по отношение на ефективността на едно разследване, Съдът е постановил, че то следва принципно да бъде в състояние да доведе до установяването на фактите по делото и до идентифициране и наказване на отговорните лица. Това не е задължение за резултат, а за начин. Властите е трябвало да предприемат разумните действия, които са им на разположение, за да обезпечат доказателствата за инцидента, например свидетелски показания и данни от съдебни експертизи, и в този контекст се подразбира изискване за своевременност и разумна експедитивност (виж *Денис Васильев срещу Русия*, по. 32704/04, § 100, 17 декември 2009 г., с допълнителни препратки). Своевременността на реакцията на властите по отношение на оплакванията е важен фактор (виж *Labita v. Italy* [GC], по. 26772/95, §§ 133 и сл., ECHR 2000-IV). В решенията на Съда са взети под внимание въпроси като образуването на разследвания, забавянето в установяването на свидетели или вземането на свидетелски показания (виж *Mățăsarui and Savițchi v. Moldova*, по. 38281/08, §§ 88 и 93, 2 ноември 2010 г.), продължителността на първоначалното разследване (виж *Indelicato v. Italy*, по. 31143/96, § 37, 18 октомври 2001 г.), и необоснованото

протакане на наказателното производство, водещо до изтичане на давностния срок (виж *Ангелова и Илиев срещу България*, по. 55523/00, §§ 101-103, 26 юли 2007 г.).

65. Като прилага тези принципи спрямо настоящото дело, Съдът отбелязва, че на 7 септември 1992 г., датата на влизане в сила на Конвенцията по отношение на България, разследването е било спряно, не са били извършени значителни следствени действия, тъй като адресът на единия заподозрян, г-н Д.И., е бил неизвестен. Въпреки това е от огромно значение, че, когато осем години по-късно г-н Д.И. в крайна сметка е „намерен“, се оказва, че той в нито един момент не е променял адреса си (виж параграф 16 по-горе). Очевидно не са направени опити за установяване на местонахождението му през този продължителен период. Не е взета под внимание възможността да се разделят делата срещу г-н Т.З. и г-н Д.И. и да се даде ход на делото по отношение на първия. Според Съда бездействието на властите граничи с произвол, като се има предвид, по-специално, тежестта на фактите и възрастта на жалбоподателката към съответния момент. В резултат от това редица спешни следствени действия като възлагането на експертиза на дрехите на жалбоподателката и разпит на свидетели, са предприети едва много години след изнасилването (виж параграфи 21 и 30 по-горе). Освен това трябва да бъде отбелязано, че са постановени две решения за прекратяване на наказателното производство, които след това са били отменени от надзираващите прокурори (виж параграфи 24–34 по-горе).

66. С оглед на изключително бавното развитие на производството, не е изненадващо, че преследването накрая се погасява по давност. Националните съдилища прекратяват производството срещу единия от обвиняемите, г-н Т.З., и въпреки че осъждат другия, г-н Д.И., те не го наказват заради давностния срок (виж параграфи 48–50 по-горе). По този начин, въпреки че фактите по делото и самоличността на извършителите са установени, макар и много години след изнасилването, разследването трудно би могло да бъде счетено за ефективно и способно да доведе до надлежното наказване на отговорните.

67. Следователно е налице нарушение на процесуалните задължения на Държавата-ответник по член 3 от Конвенцията.

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕНОВЕ 6 И 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

68. Жалбоподателката се оплаква, че продължителността на наказателното производство срещу нейните нападатели е била прекомерна и че не е разполагала с ефективно вътрешноправно

средство за защита в тази връзка. Тя се позовава на член 6, § 1 и член 13 от Конвенцията, които предвиждат, в относимата си част:

Член 6 § 1

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения или основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на .. гледане на неговото дело в разумен срок от ... съд ...“

Член 13

„Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в Конвенция[та], са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции.“

69. Съдът отбелязва, че жалбоподателката не е конституирана в наказателното производство срещу своите нападатели като гражданска страна (виж параграф 46 по-горе) и че поради това въпросното производство не е засегнало решаването на нейните граждански права по смисъла на член 6 (виж *Perez v. France* [GC], по. 47287/99, § 70, ECHR 2004-I). Освен това Съдът отбелязва, че оплакванията на жалбоподателката във връзка с протаканото разследване вече са били разгледани по член 3 като аспект на неговата ефективност (виж параграфи 65–67 по-горе).

70. Следователно член 6, § 1 не се прилага и оплакванията по член 6 и в резултат от това, по член 13, поради това са несъвместими *ratione materiae* с разпоредбите на Конвенцията и следва да бъдат отхвърлени съгласно член 35, §§ 3 и 4.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

71. Член 41 от Конвенцията предвижда следното:

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.“

A. Вреди

72. Жалбоподателката претендира 100 000 евро (EUR), представляващи обезщетение за неимуществени вреди, причинени от нарушенията на нейните права по Конвенцията, заявявайки по-специално, че продължителното и неефективно разследване на сексуалните престъпления срещу нея е породило у нея чувства на несправедливост, безпомощност и неудовлетвореност.

73. Правителството оспорва този иск.

74. Съдът счита, че жалбоподателката сигурно е претърпяла неимуществени вреди в резултат от нарушенията на нейните права, констатирани в делото. Като взема предвид всички обстоятелства по делото и произнасяйки се по справедливост, Съдът ѝ присъжда 15 000 евро по тази точка.

Б. Разноски

75. Жалбоподателката претендира 3 000 евро за петдесет часа правна работа на нейните адвокати в рамките на производството пред Съда, при почасова ставка от 60 евро. В подкрепа на тази претенция тя представя договор и график. Освен това тя претендира 500 български лева за пощенски разходи, преводи и други служебни разходи, но не представя каквито и да било фактури или разписки в подкрепа на своята претенция.

76. Правителството счита искове за прекомерни.

77. Съгласно практиката на Съда жалбоподателката има право да ѝ бъдат възстановени разноските единствено доколкото е доказано, че те са действително и по необходимост извършени и са основателни като размер. По настоящото дело, като се взема под внимание информацията, с която той разполага, и критериите, посочени по-горе, и като се взема предвид това, че жалбоподателката не е предоставила всички необходими документи като фактури и пощенски или други разписки, Съдът счита, че е основателно да присъди сумата от 3 000 евро на жалбоподателката, плюс всякакви данъци, които биха могли да ѝ бъдат наложени върху тази сума.

В. Лихва за забава

78. Съдът намира за уместно лихвата за просрочване да бъде базирана на пределната лихва по заеми на Централната европейска банка, към която следва да се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ, СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* оплакването по член 3 от Конвенцията за твърдяното неефективно разследване на сексуалните престъпления срещу жалбоподателката за допустимо, а оплакванията по членове 6 и 13 – за недопустими;
2. *Приема*, че е налице нарушение на член 3 от Конвенцията в нейния процесуалноправен аспект;

3. *Приема,*

(а) че държавата-ответник следва да плати на жалбоподателката в срок от три месеца, считано от датата, на която решението стане окончателно по смисъла на член 44, § 2 от Конвенцията, следните суми, които се конвертират в български лева по курса, който е в сила към датата на плащане:

(i) EUR 15 000 (петнадесет хиляди евро), плюс всякакви данъци, които биха могли да бъдат наложени върху тази сума, за неимуществени вреди;

(ii) EUR 3 000 (три хиляди евро), плюс всякакви данъци, които биха могли да бъдат наложени върху тази сума на жалбоподателката, за разноси;

(б) че от изтичането на гореспоменатите три месеца до плащането се дължи обикновена лихва върху горните суми в размер, равен на пределната лихва по заеми на Централната европейска банка за периода на просрочие плюс три процентни пункта;

4. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателката за справедливо обезщетение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 24 януари 2012 г., в съответствие с член 77, §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Лоурънс Ърли
Секретар

Лех Гарлицки
Председател